

Z wyciągnięciem laskami napastnicy rzucili się na posta. Pani Baczeńska, towarzysząca mężowi, stanęła w obronie męża i potężnym policzkiem potraktowała najbliższego zbira. Czyn odważnej kobiety tak podzielał na napastników, że zbiegli, zanim zdążyła nadbiec policja.

ARCYDZIEŁA POLSKIE NA WYSTAWIE W. S. Z.

Filadelfia, Pensylwania. — Komitet międzynarodowej wystawy w Filadelfii w roku 1926, otrzymał wiadomość, że wśród przedmiotów jakie wyszły z Polski, będzie kolekcja 50 słynnych obrazów pędzla najznakomitszych malarzy polskich. Obrazy będą wisiały w osobnej sali w polskim pawilonie.

NAKAZ PAPIEŻA TEŻ STOSOWANY W POLSCE.

Warszawa. — Niektóre niewiasty tutejsze rozpoczęły walkę przeciwko kobietom, przychodzącym do kościoła w modnych i eleganckich sukniach, oświadczając, że papież zabronił w podobnych strojach przychodzić na mszę św. Gdy w pewną niedzielę dwie elegancko i modnie ubrane panie przybyły do jednego z największych tutejszych kościołów kobiety te kazały im wyjść, a gdy odmówiły, zdarły z nich koronki i wogóle obdarły na nich suknie.

Przywołana policja aresztowała trzy głosow, które w mylnej interpretacji słów papieża o skromnym ubieraniu się kobiet myślały, że bezkarnie będą mogły molestować ludzi.

WOJSKOWE ORGANIZACJE NIEMIEC PRZECIWO POLSCE.

Monachjum. — Wszystkie nacjonalistyczne tajne organizacje wojskowe w całej Bawarii odbyły wielką wspólną naradę wybitniejszych przedstawicieli w Regensburgu. Podczas tych narad postanowiono połączyć wszystkie dotychczasowe organizacje w jedną wielką organizację pod nazwą „Tannenbergbund”. Nowo wybrany główny dowódca oświadczył, że głównym celem Związku organizacyj jest przygotowanie się do wypadków na wschodnich granicach Niemiec. Akcja zupełnie wyraźnie skierowana jest przeciwko Polsce.

O OSWIATĘ DLA DZIECI EMIGRANTÓW.

Warszawa. — Ponieważ nieomal na wszystkich terenach polskiej emigracji daje się odczuwać wielki brak szkół niezależnie od rozszerzenia sieci polskich szkół na terenach emigracyjnych, ministerstwo spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem oświaty podjęło inicjatywę udostępnienia najzdolniejszym dzieciom wychodźców korzystania z nauki w szkołach średnich w Polsce. W rezultacie tej inicjatywy już w bieżącym roku szkolnym 31 dzieci wychodźców korzystających z bezpłatnej nauki w Polsce, przy zapewnieniu im bezpłatnego utrzymania w bursach.

BIAŁORUSINI ŻYCZA SOBIE ZGODY Z POLSKĄ.

Odbyty niedawno w Wilnie zjazd działaczy białoruskich powziął uchwałę szukania zgodnego współżycia z Polską, albowiem tylko w ten sposób widzą oni możliwość swojej odbudowy i rozwoju. Przekonali siebie, a obecnie chcą przekonać całą ludność białoruską zamieszkałą w granicach państwa polskiego że odbudowa krajów przez tę ludność białoruską zamieszkałą może być wydatną i skuteczną tylko wtedy, gdy ludność białoruska będzie się odnosić do zaufaniem i przywiązaniem do państwowości polskiej.

SOWIETY PRZECIWO AGITACJI ZA WOJNĄ Z POLSKĄ.

Wilno. — Pod przewodnictwem generała Tuchaczewskiego, byłego dowódcy frontu zachodniego, odbyło się w Mińsku nadzwyczajne posiedzenie rewolucyjnej Rady wojennej na której rozpatrywano szereg prób rozmaitych organizacji przeważnie Komsomolców wywołujących do wojny z Polską. Na posiedzeniu tem stwierdzono, że ani położenie polityczne ani materialne stosunki sowieńskie nie pozwalają obecnie na prowadzenie wojny z Polską. Polecono Ispołkomowi wydać polecenie zaniechania tego rodzaju akcji.

W POLSCE ZOSTANIE ZAPROWADZONY FUNDUSZ DLA BEZROBOTNYCH.

Warszawa. — Senat polski przyjął poprawkę do prawa ubezpieczeniowego, rozciągając ją także na pracowników umysłowych i dopuszczając do udziału przedstawicieli pracowników umysłowych do zarządu funduszem bezrobocia.

BĘDZIN W RĘKACH ŻYDOWSKICH.

Onegdaj dokonano wyboru nowego zarządu miasta Będzina. Rozbite wśród partii wyzyskali żydzi i przeprowadzili wybór przyjdum po swojej myśli. Z prośbami kandydatów na prezesa Rady miejskiej Dr. Weinzieher syjonista otrzymał 11 głosów, Adamczyk, komuniści 6, Błażejewicz 5, Woliński (Zjednoczenie Polskie) 1, Żebrowski (P. P. S.) 9. Prezesem Rady miejskiej wybrany został Dr. Weinzieher.

Zastępcą prezesa został wybrany Rubinlicht. Sekretarzem wybrano Erlicha, a całe przyjdum składa się z samych syjonistów. Dr. Weinzieher oświadczył że żydzi są gospodarzami miasta Będzina i dlatego wybrali swój zarząd miasta. Zebrana na galerji publiczności głośno protestowała przeciw wyborowi gwizdem.

CUDZOZIEMCY W SŁOLICY POLSKIEJ.

Warszawa. — Jak wykazują dane statystyczne, Warszawę odwiedza miesięcznie przeciętnie 1,000 obcokrajowców, z których największą liczbę stanowią obywatele Rzeszy niemieckiej. I tak: w marcu do Warszawy przybyło obcokrajowców 635, w tem Niemców 127, w kwietniu cudzoziemców 1,202 między nimi Niemców 213, w maju zanotowano przybyłych z zagranicy 1,250 a wśród nich Niemców 124, w miesiącu lipcu 844, Niemców 124, w miesiącu lipcu 1,106, Niemców 129.

Po Niemcach przybywa do Polski najwięcej obywateli Stanów Zjednoczonych (znaczną liczbą emigrantów, powracających chwilowo do kraju), następnie z Austrii, Czechosłowa, Francji, Rosji, Anglii, Włoch, Litwy, Szwajcarii, Holandji. Francja stoi na czwartym miejscu, Anglia dopiero na szóstym miejscu.

W POLSCE BĘDZIE WIELE UKURU W TYM ROKU.

Warszawa. — Główny urząd statystyczny obliczył, że obszar plantacji buraków cukrowych wyniesie w roku bieżącym w całej Polsce przeszło 170,000 hektarów. Ogólny stan tych plantacji przedstawia się zadawalająco i płon spodziewany jest w ilości 3,458,000 ton czyli o 7,4 proc. większy od zeszłorocznego.

Ze zbioru tego powinny cukrownie dostarczyć około 450,000 ton kryształu.

KTO POPIERA STRAJKI W POLSCE.

Warszawski „Express Północny” podaje sensacyjny dokument stwierdzający że strajk

metalowców podtrzymywany był przez Moskwę. Dokumentem tym jest następujący list Kominternu do komunistów w Polsce:

„Towarzysze! Piszecie nam że strajk metalowców w Warszawie trzeba kończyć, jeśli się nie chce przegrać akcji. Kategoriecznie proszę dyrektyw danych na Gdańsk słuchać. Cele postawione przez Komintern nawet kosztem przegranej metalowców, muszą być osiągnięte. W związku z paktami polski z Litwą w Kopenhadze i akcją rządu niemieckiego przeciwko złotej walucie w Polsce konieczna dłuższa akcja. Cele Republiki Sowieckiej droższe, niż lokalna przegrana. Czek na Gdańsk wysłany».

BĘDZIEMY MIELI NOWE MIASTO: ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE.

Magistrat miasta Sosnowca powziął uchwałę, która dążył będzie do zrealizowania projektu połączenia w jedno miasto Sosnowca, Będzina, Dąbrowy i miejscowości podmiejskich Czeladzi, Zagorza, Klimontowa w jedno miasto. Miasto to nazwałoby się Zagłębie Dąbrowskie. Prawdopodobnie i inne magistraty powzma podobne uchwały.

POCIĄG ROZJEŻDZA STADO KRÓW.

W okolicy Buska w Małopolsce Wschodniej zdarzył się niezwykle wypadek, 15-letni pastuszek pędził stado krów, złożone z 32 sztuk, należących do właścicieli okolicznych wsi. Chłopczyk nie spostrzegł nadjeżdżającego całą siłą pary pociągu kurjerskiego, który wpadł na stado i zabił 25 sztuk krów. Pastuch i parowóz wyszli z wypadku bez szwanku.

57 TYSIĘCY BEZROBOTNYCH NA GÓRNYM ŚLĄSKU.

Liczba bezrobotnych w całym województwie śląskim wynosi 57,463. Jest tu mowa tylko o zarejestrowanych, bo rzeczywiste liczba jest wyższa. Najwięcej bezrobotnych mają okręgi: Katowice (20 638), Królewska Huta (8 111), Rybnik (8,488), Świętochłowice (6,179). Bezrobocie stałe wzrasta.

CZYTELNIKU!
Nie zwlekaj z opłatą za swoją gazetę.
Sobie tem nie pomożesz,
A gazetce swej szkodzisz.

Z Brazylii.

Kurytyba.

OLBRZYMA ŻMIJA z gatunku Sucury zostanie wystawiona na pokaz publiczny w tutejszym cinema Palacio w sobotę 7-go listopada pod wieczór. Ten wspaniały okaz żmiji ma 5 metrów 30 centymetrów długości a 55 centymetrów grubości i waży 130 kilo; upolowano ją w seronie Anhangava 22-go sierpnia bieżącego roku i przez trzy dni można ją będzie oglądać w Kurytybie. Właścicielami żmiji są panowie Renato Cetogni i Jakób Numerowski.

WYBORY na deputowanych do kongresu stanowego w dwulecie 1926-27 odbyły się 1-go listopada w największym spokoju. Nie było żadnej partii opozycyjnej, jednogłośnie padły więc wszystkie głosy na postów z paraskiej partji republikańskiej. Mimo to współudział w wyborach był dosyć znaczny we wszystkich municypjach.

»COMMERCIO DO PARANA«, tutejsza gazeta „podzienna redagowana w duchu liberalnym, zawięta z dniem 1-go listopada swoje wydawnictwo z powodu małej liczby prenumeratorów.

W Ribeirão Vermelho na północy Parany nad rzeką

Parapanemą, gdzie niedawno w sprawie posiadania ziemi i tytułów przyszło do pożalowania godnych wypadków, rząd paraski wyznaczył obszar 2000 hektarów ziemi na założenie miasta São Salvador, nadto przystępuje do budowy drogi dojazdowej i wogóle do skolonizowania tych urodzajnych obszarów.

Rio de Janeiro.

PARYŻ, 31-go października. (Agencja francuska, Havasa) Wiele wiadomości z kół dobrze poinformowanych, przyjęcie Brazylii na stałego członka rady wykonawczej Ligi Narodów uchodzi już za pewne.

RIO, 3-go listopada. Telegram nadany z Włoch do Rio donosi, że lotnik włoski Casagrande rozpoczyna już swoją wielki wylot Włochy — Południowa Ameryka. (Wylot rozpocznie się w Genui a skończy się w Buenos Aires. Lotnik zaznaczył sobie następujące przystanki: Genua — Gibraltar, Casablanca — Palmas na wyspach Kanaryjskich, Cabo Verde zielony przylądek — Recife Pernambuco, Rio de Janeiro — Porto Alegre i Buenos Aires. Najniebezpieczniejszą jest przeprawa przez Ocean Atlantycki od zielonego Przylądka do Pernambuco, wszystkie inne wyloty są nad lądem. Przep. Red.)

RIO, 27-go października. Milrejs się waha, ale ostatecznie wykazuje dążność do podniesienia się i ogólnie sfery kupieckie spodziewają się że kurs milrejsa (cambio) dojdzie do 8 punktów to znaczy że za 1 dolara będą płacić 6\$177. Prezydent Brazylii Artur Bernardes jest pełen dobrej myśli i przyjacielowi zaufanemu oświadczył, że przy oddawaniu rządu w ręce następcy w dniu 15 listopada 1926 roku, kurs, czyli cambio milrejsa doprowadzi do 12 punktów, to jest że za dolara będą płacić wtedy 4\$117.

São Paulo.

POSEE CZESKI z Rio dr. Vlastymil Kybal, który przed kilku tygodniami odwiedził stolicę São Paulo i tamtejszą nieco liczniejszą kolonię czeską rozpisal się szeroko w gazetach brazylijskich tak o stosunkach handlowych Czech z Brazylią jakoteż o stosunkach politycznych Czechosłowacji. Na zebraniu izby handlowej czesko-brazylijskiej zapowiedział poseł Kybal, że Czechy wnet same bezpośrednio wezmą w swoje ręce handel z Brazylią, lecz poseł bliżej nie wyjaśnił, jaką drogą to pójdzie, bo chyba tylko przez Hamburg, gdyż okrężna droga morze czarne — rzeka Dunaj byłaby za kosztowna, w gazecie „Estado de São Paulo” z 28-go października ogłosił poseł obszernie wyjaśnienie o polityce czeskiej i jej rezultatach, przyczem wspomina w kilku miejscach o przyjacielskiej współpracy Czech z Polską Tego rodzaju objaśnienia uważamy za bardzo pozytywne, bo oświetlają nieco stosunki Europy środkowej i wschodniej tak mało znane w Brazylii. Nieco wcześniej przed wylotem poseł czeskiego w São Paulo zjawił się w „O Jornal” w Rio artykuł senatora hamburskiego Burcharda o mniejszościach narodowych w nowych państwach europejskich, w którym to artykule Burchard obwinia Czechów o gwałtowne prześladowanie niemczyzny i o zamykanie szkół niemieckich, Poseł Kybal wystąpił z odpowiedzią, na którą znowu odpowiedział Burchard, zarzucając Czechom poniewierkę pokojem wersalskim, prześladowanie kościoła katolickiego i t. d. Ostatni artykuł p. Kybala w „Estado de São Paulo” należy uważać za odpowiedź na zarzuty niemieckie, lecz poseł czeski ani słowem

Śpiewniki na składzie w redakcji „Ludu”:

1) **Śpiewnik kościelny z nutami i melodjami** — zawiera przeszło 500 pieśni religijnych naszych ojców, niezbędny dla organistów i przewodników śpiewu polskiego. Śpiewnik ten zawiera 52 kolęd, Wydanie Księży Misjonarzy z Krakowa. Cena jednego egz. 10\$000 wraz z przesyłką.

6) **Śpiewniczek Młodzieży Polskiej** zawiera w trzech zeszytach aż 223 par. tycznych pieśni polskich, ułożonych do śpiewu na 2 lub 3 głosy z nutami. Nadaje dla Towarzystw Szkół i rodzin polskich. Zawiera także 20 najnowszych pieśni legijonowych. Cena 5\$, za 3 zeszyty oprawne w jeden piękny tomik. Osobno można nabyć trzeci głos (Bas) do tych pieśni w cenie 3\$000 za zeszyt.

3) **Kantyczki**, wydanie księży Misjonarzy z Krakowa, zawiera wszystkie kolendy. Egzemplarz 8\$000 wraz z przesyłką.

nie wspomina o prześladowaniu kościoła katolickiego.

GAZETA „ESTADO DE SÃO PAULO” z 31-go października przedrukowała obszerny artykuł pod tytułem: Jak hr. Skrzyński polski minister spraw zagranicznych ocenił Stany Zjednoczone północnej Ameryki.

Goyaz.

Nareszcie znana w całym Goyaz oszustka, nazywana pospolicie „Santa Dica”, policja uwięziła i osadziła w więzieniu w mieście Goyaz. Wpierw jednak stoczyła policja ciężką walkę z zaślępieniami tej oszustki, których kilkunastu padło trupem we walce. Sama „święta” zastrzeliła z rewolweru własnoręcznie sierżanta w zaciętej walce i uciekła w towarzystwie jakiegoś mulata przed pościgiem policji; ostatecznie zdołano ją pojmać i osadzono w więzieniu. Czy się uspokoją zwolennicy „świętej”, niewiadomo. Gruba ciemnota i przerażająca niewiadomość religijna sprawia, że tacy „święci” powstają i znajdują wiare.

Ze swiata.

Włochy.

FASZYŚCI PRZECIWI NIEMIECZOM.

Rzym. — Faszyści zmieniają nie tylko ustawy, lecz także i obyczaje narodu włoskiego. Podawanie rak przy powitaniu jest wedle nich niedopuszczalne. Przywrócili zaś starorzymskie powitanie — przez wzniesienia ramienia w górę. W niektórych lokalach faszytowskich widnieją napisy: „Podawanie rak jest zabronione”.

Anglja.

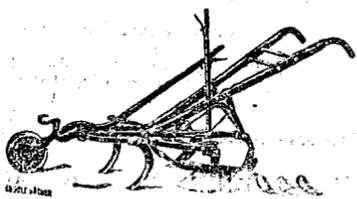
W połowie września rozpoznał swoje wloty z Londynu do miast na kontynencie olbrzymi samolot obliczony aż na 50 pasażerów. Między kabinami dla gości znajduje się i bufet, gdzie można się posilić ciepłymi potrawami.

Niemcy.

HARDEN O HINDENBURGU I NIEMCZECH.

Maks Harden, znany krytyk niemiecki, który z powodu swej otwartości musiał uchodzić przed czynnymi napasciami nacjonalistów, nazywa Hindenburga jednym z największych winowajców wojny światowej. „Na Hindenburga — tak pisze Harden, — spada odpowiedzialność za ciężary reparacyjne, które ponosi naród niemiecki oraz za głupi i okrutny pokój w Brześciu Litewskim i Bukareszcie. Hindenburg wysłał Lenina, Zinowiewa i Kamieniewa w wagonie salonowym do Rosji.

Niemcy — stwierdza Harden — winni płacić odszkodowanie za to, iż systematycznie i niepotrzebnie niszczyli dzieła sztuki i przemysłu w północnej Francji, że spustoszyli

Wypielacze, Kultywatory

TYLKO W

Casa Melichar

CURITYBA, Praça Sen. Correia N.7

KALENDARZ POLSKI PRZYJACIELA RODZINY na rok 1926

nabyć można w Kurytybie:
w sklepie p.p.: **Domańskiego i Krzyżanowskiego**, w księgarniach: **Cezara Szulca, Bohdana Mikoszewskiego** i w księgarni **Frattini'ego** (Livraria Poalea).

kwitnące pola, wie i wspaniałe miasta.

Tych słów prawdy Niemcy nie mogą znieść. Dlatego pewna część prasy niemieckiej przedstawia Hardena jako zdrayę.

Rosja.

ZJAZD MŁODZIEŻY KOMUNISTYCZNEJ ROZPOCZAŁ SWOJE OBRADY W SOW-DEPJI.

Moskwa. — Dzieci w wieku 13 i 14 lat z Szwecji, Norwegii, Niemiec, Austrii, Holandji i Finlandji a również z całej sowieckiej Rosji przybyli onegdaj do Moskwy na doroczny zjazd komunistycznej młodzieży. Młodzież ta nazywana „pionierami” jest organizacją podobną do skautów, celem jednak tej organizacji jest prowadzenie rewolucyjnej propagandy wśród robotników i walka z religią.

WILKI WYJĄ POD MOSKWA.

Moskwa. — Z powodu niezwykłej ostrej zimy, wilki podchodzą aż pod samo miasto. W okolicy Moskwy niema dnia aby nie donoszono o napadzie wilków na bydło wieśniaków i na ludzi.

Litwa.

Przy wyborach w okręgu portu Kłajpedy, który Prusy musiały Litwie odstąpić, zostali Litwini sromotnie pobici. Z 23,200 głosów oddano na kandydatów niemieckich 21,000 a na litewskich tylko 2,200. Radość prusaków ogromna; przy tej sposobności odgrają się już Polsce wyborami na Górnym Śląsku i t. d. choć sprusaczeni Litwini, w dodatku protestanci, różnią się zupełnie od polaków uświadomionych na Górnym Śląsku, którzy są katolikami.

St. Zjednoczone

MILJONERKA ZABIŁA MŁOTKIEM W POJEDYNKU.

San Antonio, Texas. Dwie milionerki amerykańskie stoczyły tutaj pojedynek na śmierć i życia. Ada Mc.Cobb, milionerka z New Yorku została zabita młotkiem przez swoją przeciwniczkę panią Sheridan która usiłowała ją udusić. Walkę tę stoczyły w domu pani Longworth matki pani Sheridan która obecnie pozostaje pod oskarżeniem o mord. Cała afera otoczona jest tajemnicami okolicznościami.

Argentyna

Polski Konsulat Generalny w Buenos Aires rozpoczął wydawnictwo dwutygodnika informacyjnego pod tytułem: Boletín Informativo sobre asuntos economicos da Polonia. Dwutygodnik ten pisany po hiszpańsku ma zwolna utorować drogę stosunkom handlowym między Polską a Argentyną. Konsulat generalny rozsyła go bezpłatnie urzędowi, argentyńskim gazetom, stowarzyszeniom handlowym i rolniczym jakoteż i firmom wywozowym. Pierwszy numer, łasczawie nam nadesłany, zawiera piękny dobór artykułów: pierwszy artykuł to sprawozdanie parlamentarzystów angielskich którzy niedawno dłuższy czas podróżowali po Polsce i swojemi sprawozdaniami otwarli Anglikom oczy na Polskę. Dalsze artykuły są ogólne konieczne dla zapoznania Argentyny z odległą Polską, a więc o przemysle cynkowym w Polsce, o bogactwach naturalnych w Polsce, o bankach polskich, o ruchu portowym w Gdańsku i inne. Wydawnictwo samo w sobie skromne, może zdziałać bardzo wiele w przyszłości, zwłaszcza że emigracja polska, przede wszystkim żydów, trwa ciągle do Argentyny; żydzi też wypłynęli po miastach na pierwszy plan i niekoniecznie przyparają Polsce dobrej sławy gdyż wielu z nich oddaje się handlowi żywym towarem. Dwutygodnik ten może tę nadwerżoną opinię naszą poprawić w Argentynie, że poza żydami istnieje jeszcze pracowity naród polski i wysoko uprzemysłowiony kraj polski. Naprawy tej opinii o Polsce i szczęśliwego utworzenia stosunków handlowych między Polską a Argentyną życzy Dwutygodnikowi z całego serca redakcja „Ludu”.

Pogadanka o szkole.

(Autentyczne).

Jak nasi koloniści cerią oświatę na kolonji?
Na wyżynie parańskie, w małej typowej brazylijskiej kłochni, na stołeczku usadowił swą tytułowaną osobę analfabeta, dość zamożny polski kolonista pan Antoni Baras, i przy „szymaronie” prowadził wieczorną pogawędkę w towarzystwie swych dziesięciu sąsiadów. Mówiono najpierw o milji, fizonie, to znów o wypadkach rewolucyjnych lecz zdania nie były zgodne, przeto przychodziło nierzadko do sporu a nierzadko też zalegała kucnie monotonna cisza tak, że słyhać było tylko suchy trzask ognia na ognisku i parkot warzącego się fizonu; tylko pani Barasiowa oś czasu do czasu dorzucając machinalnym ruchem ręki drowek do ogniska, uciśzała kłójące się dziejaki, spoglądając jakby z wyrzosem to raz na dzieciaków to znów na męża. Pan Baras nie był dziś w do-

brym humorze, nawet „szymaron”, który on zwykle pijał z lubością, dziś nie mu jakoś nie smakuje. Oddając półlitrową kują ze smakiem niezadowolonia swej małej córce, która za wsze zajmowała się napełnianiem kują, rozpoczął taką poważną rozmowę ze sąsiadami.

P. Baras: Ciekaw jestem, czy oni tam placą do tego Towarzystwa, czy też nie?

P. Kalebka: A właśnie, że placą; zeszłej niedzieli było zebranie, na którym p. Prezes upominał ażeby wszyscy popłacili wkładki, przez co możnaby wykonać budynek szkolny a i samą szkołę uroczyć, gdyż aż strach patrzeć, że tyle na kolonji dzieci dziko się chowa, nieświadome żadnej nauki a nawet swej narodowości.

P. Baras: (z boleścią) Trzeba by i mnie tam pójść, tylko niewieda ile to tam uczyni ten wstęp i te wkładki miesięczne; (po namyśle) bo zobaczę, jak tu ziemi nie sprzedam to im dam co, a jeżeli sprzedam to im dam łajno. Oni też z tem Towarzystwem porwali się jak z molyką na słońce. Gdyby byli poczuli, aż się wszyscy wezmą razem to możebny był co i zrobili, a tak sami nie zrobili nic.

P. Kalebka: Zrobiliby, zrobiliby gdyby się byli wzięli do dzieła wspólnie wszyscy, toby dziś dom był wykończony i szkoła mogłaby już być w ruchu, w którejby około 70 dzieci mogło się kształcić na swiętych obywateli, a tymczasem dzięki niezgodzie, budynek stoi jakby orka niedokończona, bo jeden ciągnie do sasa a drugi do lasa.

P. Baras: Ba, żeby szkoła była, toby było „si”, ale oż, chociażby oni nauczyciela i sprowadzili, to zapewne będą chcieli po jakie 50000 miesięcznie, a kto im to tyle da?

P. Kalebka: A choćby i 50, czyżby to było drogo? Zwłaszcza sąsiad! jak to dziś wszystko drogie, jak n.p. kilo szmalcu kosztuje 7 do 8 milów a nauczyciel przecież takich rzeczy potrzebuje bo samym wiatrem nie będzie żył.

P. Baras: Ano, to jest drogo i nie drogo, ale czy taki nauczyciel będzie uczył dobrze? Ani mu się śni — poney jakie dwa tygodnie a potem pójdzie do wendy i będzie pił a dzieci jak nie umie, tak nie będą nic umieć.

P. Kalebka: Ze też wy sąsiadzie o wszystkim napród wicie i przeniknicie co ma być a co nie, a że wasze dzieci wyrosną dziko i zostaną ciemnymi i nieszczęśliwymi bo nie będą umiały czarnego na białem t.j. ani przeczytać, ani napisać, ani porachować i że lada szachraj je oszuka, okpi, wyśmieje, to wy tego nie widzicie!

P. Baras: A co im tam po pisaniu, kiej niemają do kogo pisywać, a po świecie nie potrzebują jeździć, bo ja się staram, aby każdy miał kawałek ziemi, a porachować jak będzie miał co, to porachuje na palcach i nikt go nie oszuka.

P. Kalebka: Prawda, że po świecie nie potrzebują jeździć, ale jest też prawda, że mogą ich zmusić do tego jak naprzykład, gdy pójdą do wojska. Byli Polacy którzy z własnej ochoty pojechali do Europy aby walczyć za wolność Ojczyzny, bo znali jej historję i swiętą przeszłość, a czy wasze dzieci będą to wiedzieć skoro nie dacie im oświaty?

P. Baras: Niech mi sąsiad nie mówi o tych ochotnikach! żeby ich tam kule poprzeszywały, jak oni za tę Polskę wojowali!

P. Kalebka: Jakże to, czy sąsiad nie Polak, że im tak źle żyje?

P. Baras: A bo oż oni zrobili tak dobrego że te Polska oswoździli? żeby byli króla wybrali zaraz, to by może był porządek inszy, ale zrobili republikę, to przysła do kraju bieda bo rządźili i rządźa uczone mędraki; (zwraca się do dzieci) tak, tak moje dzieci, powinnycie dziękować Bogu i mnie, że nie dałem wam szkoły, a gdybyście jej chcieli, to pamiętajcie, że uczone i honorne ludzie u mnie nie nie są warte!

Parauczyk.

Wydawca „Świata Parańskiego” prosi Szanownych Prenumeratorów by się spisywali ze zapłatą „Świata Parańskiego”. Niektórzy nie zapłacili jeszcze za „Świat Parański” za rok 1924.

Należność za „Świat Parański”, za „Jasełka Parańskie”, za „Pieśni z Pomorza” i za „Pamiętki z Czestochowy” proszę wysyłać tylko na adres wydawcy „Świata Parańskiego”.

E. José J. G. de Papugneé Caixa postal 155 — Curityba — Parana.

Telegramy z Polski.

London, 27-go października. W kołach politycznych Londynu uznają za pierwszy, dobry skutek konferencji w Loarno, zawiadomienie rządu polskiego wysła-

ne do rządu niemieckiego, w którym rząd polski oświadcza, że wstrzyma wydalenie niemieckich optantów z tych obszarów które rząd niemiecki Polsce odstąpił, chociaż ci optanci nie przyjęli poddaństwa polskiego. Skrzyński polski minister spraw zagranicznych, zawiadamiając rząd niemiecki o tem, oświadcza, że rząd polski postępując w ten sposób chce wiernie postąpić wedle litery i ducha układów pokojowych w Loarno.

Rzym, 30-go października. — Papież Pius XI, w rocznicę swego wyswięcenia na biskupa przez Kakowskiego arcybiskupa warszawskiego, podpisał dzisiaj na upamiętnienie tej rocznicy bullę (pismo określne), na mocy której określił na nowo granice dyceceji (biskupstw) w Polsce stosownie do umowy określonej w konkordacie między Polską a Stolicą Apostolską.

(Przyp. Red. Od 30-go października 1925 roku wchodzi w życie nowo wydział dyceceji w Polsce i utworzenie zupełnie nowej dyceceji tak zwanej śląskiej która będzie podlegała arcybiskupowi w Krakowie. Na północy Polski zostało utworzone drugie arcybiskupstwo we Wilnie).

Rzym, 31-go października. — Rozchodzą się tu pogłoski, że przy obecnych zmianach wśród nunojusów papieskich, monsenhor Laurinunusz papieski w Warszawie może zostać wybrany na nunojusza w Paryżu. Wpierw jednak musi swoje oświadczenie złożyć rząd francuski.

Paryż, 2-go listopada. — Senat miasta Gdańska wydał dzisiaj wręce władz polskich i rządu polskiego część portu gdańskiego tak zwaną „Westerplatte”, do której będą przybijaly okręty i gdzie zostaną założone składy amunicji dla Polski.

(Przyp. Red. Wreszcie po kilkoletnich krętaćwach niemieckich Polska dostąpiła swych spraw w Gdańsku i wojsko polskie w sile 66 żołnierzy i 20 podoficerów obejmie straż nad tą częścią portu gdańskiego).

Moskwa, 5-go listopada.

— Polski minister spraw zagranicznych Skrzyński oświadczył, że stosunki Polski z sowietami wschodzą w okres czynnej współpracy. Wszystko wskazuje, że wnet przyjdzie do zawarcia handlowego układu polsko-rosyjskiego.

Telegramy ze swiata.

Berlin, 4-go listopada. — Partja socjalistyczna w parlamencie niemieckim uchwaliła

domagać się rozwiązania Reichstagu (Rozwiązanie parlamentu niemieckiego jest wobec tego bardzo prawdopodobne, zwłaszcza, że narodowcy niemieccy odrzucili uchwały konferencji pokojowej w Loarno i chcą obalić obecny rząd niemiecki. Przyp. Red.)

Moskwa, 2-go listopada.

— Komisarzem (ministrem wojny) obrony narodowej po śmierci Frunzego został zamianowany Unslicht (dawniej skrajny socjalista polski z Warszawy, który przeszedł do bolszewików, dobrze znany w Polsce; w rodzinie znajduje się jeden polski ksiądz katolicki Unslicht, bardzo dzielny i piszący w dziennikach katolickich w Krakowie i Warszawie. Przyp. Red.)

Paryż, 4-go listopada.

— Socjaliści postanowili nie popierać gabinetu ministrów pod prezydenturą Painlevégo i wyrazili mu swoje niezaufaenie 1228 głosami przeciw 431.

(Przyp. Red. Socjalistami francuskimi kieruje bogaty bankier — żyd, Leon Blum, wobec tego stanowisko Painlevégo jest niepewne; losy konferencji w Loarno też później dopiero zostaną rozstrzygnięte.)

Moskwa, 31-go października. — Komisarz (minister) obrony narodowy Frunze umarł przy operacji żołądka na paraliz serca.

EGZAMIN W SZKOLE SIÓSTR RODZINY MARJI.

Zajmasz się Szanownych Rodziców na egzamin, który się odbędzie w dniach 12, 13 i 14-go listopada w następującym porządku:

12-go listopada odbędzie się egzamin dzieci z klasy 1 szej „A” i klasy 2-giej — 13-go listopada z klasy 1 szej „B” z klasy „K” i 3-ciej, 14-go z klasy 2-giej i kursu średniego.

Egzamin rozpocznie się o godzinie 9-tej rano.

Zaprasza się również Szanownych Rodziców na Mszę św., która się odbędzie 12-go o godzinie 8-aj w parafialnym kościele na podziękowanie za szczęśliwy rok szkolny. W dniach egzaminu i w niedzielę odbędzie się wystawa robót ręcznych w budynku szkolnym. Zarząd Szkoły.

KURS PIENIEDZY.

Dolar	68750
Lira włoska	\$272
Frank francuski	\$275
Angielski funt sterling	\$25680
Pez argentyński	\$2770
Frank szwajcarski	18310

Złoty polski równy frankowi szwajcarskiemu.

Ciekawe rzeczy z Polski

Stosunek ludności na Wołyniu do Polski i okropności bolszewików w Rosji.

Najlepiej wobec państwa występuje ludność rosyjskiego pochodzenia. Ludność ta przeszła już całe piekło rządów bolszewickich i pod opiekami sztychami Polski czuje się bezpieczną, a w strone, chociaż spogląda z obawą i niechęcią. Bo też to, co opowiadają ci, którzy byli po tamtej stronie granicy, przeczolają wszelkie wyobrażenia — to, co się pisze jest za mało, by choć w części opisać okrucienstwa, jakich dopu-

„Cha Ideal”

Herbata czarna krajowa.

W zapachu, smaku i wydajności nie ustępuje herbatom zagranicznym, a przewyższa je zdrowotnością. Użyta na zimno i lekka ostudzona, gasi pragnienie jak żaden inny napój ostudzający.

Wyrób fabryki

VIUVA MANOEL DE MACEDO & Cia W KURYTYBIE

Stój! Czytaj!

Jak Cię ktoś spotyka,
To mu powiedz żywo:
Że najlepsze pivo
Tylko jest „ATLANTIC”

szczają się bolszewicy. Miałem sposobność poznać jedną z tutejszych pań rosyjskiego pochodzenia i to, co od niej słyszałem, a co ona sama przechodziła, wydało mi się wprost nieprawdopodobnym. Nie należy to do rzeczy, jednak pozwolę sobie przytoczyć, choć jeden wyjątek z jej opowiadania.

— Wrzucę ci mój — opowiada p. I. — wraz z kilkuletnim dzieckiem do ciemnego lochu o wilgotnych ścianach, małych zakratowanych oknach, przez które żaden promień słońca nie przeniknie. Były tu wszystkie warstwy ludności, ludzie różnej narodowości, mężczyźni, kobiety, dzieci. Przez cały czas karmiono nas ludzkim mięsem i moczem. Wprawdzie chciano nas przekonać że jest to mięso zwierzęce, jednak przy jedzeniu okazywało się że są to niewątpliwie poszczególne części ciała ludzkiego. W tydzień po moim aresztowaniu, przyprowadzono do nas byłą stenotypistkę bolszewicką w stanie odmiennym, która rzekomo zdradziła Polskę sztyry bolszewickie. Nieszczęśliwą ofiarę rozebrano do naga, rozciągnięto na ziemi ręce i nogi przymocowano sznurami, następnie przystawiono stół i krzesła, a następnie skakali w okolicy butach na brzuch swej ofiary. Po pierwszych skokach usłyszeliśmy nieludzki wprost krzyk męczącej kobiety, wszak orzecież już nowe życie poczęło się w jej łonie, zwolna jąki zcichły, a na ziemi zobaczyliśmy zamiast kwitnącego do niedawna życia ludzkiego, bezkształtną masę.

Na drugi dzień przyszli siepacze po mego brata. Chcąc wzbudzić litość w oprawców, postąpiłam jak dziewczyna, by się pożegnała z wnieciem, lecz skoro dziecko z płaczem przylgnęło do niego, jeden z katów kopnął je tak, że z rozciągnięto głową upadło. Dziecko z bólu i strachu podniosło krzyk, lecz zamiast litości, jeden z żołdaków porwał je za nogi i głową uderzył tak silnie o ścianę, że mógł opryskać bliżej stojących. Gdyby nastąpił przewrót w Rosji — i czerweny tron carów bolszewickich runął, zgłosiłabym się na kata, by choć w części pomścić niewinnie przelaną krew i wyrażone krzywdy.

Tak to wygląda życie w Bolszewii, podpatrzono i wyczuło na miejscu — jakież straszliwe i anormalne życie, o którym nie mają pojęcia pewnie utopiści zachodnio-europejskiej, pragnący realizacji swych komunistycznych rajów.

Dr. Wincenty Bogdani.
(Z Łódki, gazeta „Głos Narodu”).

„Zabiłam swoją matkę.”

Omegdej usiłowała w Łodzi 18-letnia Józefa Kuzik dokonać morderstwa na osobie swej matki, Franciszki Musiałowskiej, zadając jej siekierą kilka ran w głowę. Po dokonaniu strasliwego czynu, dziewczyna zamknęła drzwi mieszkania na klucz i pobięła do komisariatu policji, krzykając: „zabiłam swoją matkę!”. Morderczynię aresztowała policja. Ciężko poraniona Musiałowska była nałogową pijaczką i często była powodem awantur w domu. Kiedy Musiałowska powróciła krytycznego wieczoru do domu pijana i wszczęła z córką awanturę, podniecona dziewczyna schwyła za siekierę, zadając matce kilka strasznych ciosów.

Odpowiedzi Redakcji

KORRESPONDENTOM Z IVAHY: Ręczy nadesłanej drukować nie możemy, lecz dziwnym się, że tych dwóch zachwałych waleńtonów hańbiących imię polskie nikt nie pokrosił. Nadto przez dodatki brazylijskie do swych nazwisk (choć porodzili się w Polsce), chcą może pokryć swoje wybrki i udają 100 procentowych brazylijan. Gdy imiona tych dwóch zachwałców zjawiają się tylko w gazetach brazylijskich, to zaraz w całej rozciągłości z tej korespondencji skorzystamy, a sądzimy, że do tego wstąpić dojdzie, bo ich postępowanie doprowadzi w końcu do krwawej awantury. Niestety do takich rezultatów dochodzi młodzież nasza bez oświaty, ale przy pieniądzach, im głębiej w serceni — puszcza parafiankę, tym większa dzieć nas ogarnia.

Niestety! panowie korespondentów przy zanikaniu oświaty, przy niedbałstwie o szkoły i o wychowanie dzieci, zabawy polskie po wędkach i towarzysztwach zamieniają się coraz więcej w bulatyki i bijatyki, tak że zupełną słuszność przyznajemy jednemu kolonistom, który nam

Szakier ziemi do sprzedania.

Z powodu choroby sprzedam bardzo tanio 50 akrów ziemi, dużo lasu, dwa domy do mieszkania, wielki kawał ziemi obrabianej i okradzonej, dwa pastwiska, wszystkie ogrodzone, 4 konie, kilka krów, cieląt, świń, drobiu, 3 wozy, wszystkie przyrządy domowe, w pobliżu źródło wody. 18 kilometrów od Kurytyby, 15 minut od Tamandaré.

Zgłoszenia przyjmuje właściciel: Alexandre Kratzl przy Chacara Callesho.

ZAKŁAD KRAWIECKI

Ewarysta Kornowski, GUARANY (Rio Grande do Sul) zawiadamia Szanowną klientelę, że posiada na składzie wszelkie materiały, ubrania gotowe, wykonane solidnie i po cenach najtańszych. **Rodacy! Swój do swego!**

przysłał o końcu zabawy na pewnej kolonji taki wiersz:

Wafli Kuba,
W łeb Jakóba,
Walek w pysk Michała,
Tak się pierze
Aż strach bierza
Kompanja cała.

Adam Baliński w Poznaniu, Głogowska 104, poszukuje ojca Józefa Balińskiego, który w roku 1890 wyjechał z Kalisza do Brazylii i przebywał jakiś czas w Porto Alegre Rua Avary N. 64.

Poszukiwany lub ktoby wiedział miejsce pobytu poszukiwanego zechce znieść się z Konsulatem R. P. w Kurytybie. Kierownik Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej **Szuber.**

Towarzystwo Sportowo-Gimnastyczne „Junak”

Zaprasza Szanownych Rodaków na zabawę „Matinée”, którą urządza w niedzielę, dnia 8-go listopada, z początkiem o godzinie 3-iej po południu, w sali Związku Polskiego. **Zarząd.**

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszym zaświadczamy, że członkiem towarzystwa Sportowo-Gimnastycznego „Junak”, iż uchwałą posiedzenia z dnia 2-go listopada, zostały zawieszony „Wieczorki Wtorkowe Junaka”. **Zarząd.**

Zawiadomienie.

Towarzystwo Zjednoczenie Dom Ludowy w Arakurji, prosi o jak najliczniejszą przyjęcie udziału w obchodzie **Rocznicy Niepodległości Polski**, która odbędzie się w niedzielę w dniu 15-go listopada b. r. w Domu Ludowym o godzinie 1-szej po południu w Arakurji.

Za Zarząd:
Sekretarz: **Tomasz Fałat.**

Zdolnego czeladnika krawieckiego poszukuje **Kazimierz Kasprzak** kolonja Agua Branca, poczta Sao Matheus — Parana. Uprasza się zgłaszającego o podanie warunków przez ciecia posady.

Dr. MIROSLAW SZELIGOWSKI
Były asystent klinik europejskich.
Lekarz i operator.

Kurytyba - Rua S. Francisco N 25
Leczy według najnowszych sposobów. — Wykonuje wszelkie operacje chirurgiczne. Chorych zamieszkałych przyjmuje na leczenie i pobyt w klinice. Dokonuje badań i leczy promieniami Roentgena. Posiada własne laboratorium do badań chemicznych i mikroskopowych oraz do badań krwi na choroby ukryte. **ZAMIEJSCOWYM UDZIELA INFORMACJI LISTOWNIE.**

AKUSZERKA Marja Gosławska z dyplomem ze szkoły położniczej w Warszawie. — **Rua Desembargador Motta Nr. 6**
Leczy choroby kobiece, pracowała w São Paulo w zawodzie akuszerskim 10 lat. **Swój do swego!**

Czas zostać **właścicielem własnego domu. Jedyna sposobność** Tereny w Ponta Grossa na „raty” lub za gotówkę. Całkowicie ulgalizowane, przez właścicieli T. J. Wdowy Hermine Correia Madureira i P. P. Eduardo de Freitas.
Sprzedaje w srodoku miasta Ponta Grossa. Za gotówkę i na raty. Korzystajcie! Po informację zgłaszajcie się można: — **Antoni N. Meisels** — Caixa Postal Nr. 132. — Ponta Grossa Parana

Kupujcie tylko **farby Bayera** do farbowania tkanin **Bayera**, gdyż są najlepsze i prawdziwe.

Polska Gospodari Pensjonat.

pana Antoniego Nowakowskiego znajduje się przy ul. **Comendador Araujo nr. 24. Kurytyba.** Wszystkim Rodakom przejeżdżającym możemy gorąco polecić ten pensjonat. Kuchnia polska wyśmienita i tania. Wydaje się obiady do domu. Pokoje schludne i wynajęcia na krótszy lub dłuższy czas.

Prof. Dr. Antoni Rydygier.

Specjalista w chirurgji, chorobach kobiecych i dróg moczowych, przyjmuje w swej nowo urządzonej klinice chirurgicznej przy **Avenida 7 de Setembro Nr. 69** narożnik rua Ratcliffe) od godziny 3 do 5.

Stolarnia

MICHAŁA BIERNACKIEGO SWÓJ DO SWEGO!

Przyjmuje zamówienia na meble różnego stylu, zarówno imburowe i piniorowe. Ceny bardzo niskie. Adres dla listów: **Kurytyba — Agencia Batel — Rua Bispo Dom Jose Nr. 50.**

DOBRA OKAZJA!

Mam do sprzedania 12 akrów ziemi w tem kawał lasu i zabudowania dobra. Cena 7500\$000 w miejscowości **Lagoa Suja, Municipium Araucaria.** Bliższych informacji udzieli Michał Bochnia. Listownie należy się zwracać: **José Wąsowicz. — Palmyra — Parana.**

Loja Flora Kurytybana

Willy Cremer.
Rua 15 de Novembro Nr. 87
Skład nasion wszelkich warzych i jarzyn. Sprzedaje się także nasienie alfajki, czerwonej konicyzny, buraków cukrowych i pastewnych, marchwi bydlęcej i różnych traw. Znaczący procent otrzymują pośrednicy.
Import-Export.
Złoty medal z wystawy w Rio 1922.

UWAGA!

Książki do nabożeństwa i historyczne obrazy religijne, krzyże, krzyżki, medalliki i raz lichterze kościelne co dopiero nadeszły w wielkim wyborze! Drukarnia, introligatornia i fabryka piątek gumowych

Cezar Schulz

Ul. Barão do Serro Azul 12, 12 Kurytyba — Parana.

Uwaga Luceniaki!

Swój do swego!
Podaję do wiadomości Rodakom z Itayopolis i Luceny, że na 3 kilometry na drodze Itayopolis — Mafra, otwartem **Polską wendę**, gdzie każdy rodak za skromną cenę otrzyma pożywienie, nocleg, obok wendy portera dla koni i szopa dla zaprzęgów. Polecam się łaskawym względem przejeżdżających Rodaków. **Jan Licnerski.**

„A Vencedora”
Fabryka karmelków i cukierków w najlepszych gatunkach i w papierkach owijanych. Malinowych, kokosowych, cytrynowych, ananastowych, truskawkowych, bananowych, mlecznych i dużo innych. Prócz tych mam inne jeszcze gatunki specjalnie nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. Upraszam Szan. Rodaków o łaskawe przekazanie się o tem, że są najlepsze i najlepsze. **Franciszek Lachowski KURYTYBA — Rua Cabral N 53 — PARANA**

Empreza Veloz
Nie każ przewozić twoich mebli, dopóki nie zasięgniesz rady we firmie transportowej **Empreza Veloz** która podejmuje się przeprowadzek i przenosin z wszelkimi oszczędnościami. **Rua Dr. Muricy N. 110 — Kurytyba — Telefon N 210**

Przedsiębiorcy i kupcy ogłaszajcie się w „Ludzie”.

Hotel Jana Wilczyńskiego

Podaję do wiadomości Szanownym Rodakom przyjeżdżającym do Kurytyby iż hotel mój znajduje się przy **Placu Tiradentes N. 9** pierwsze piętro.

Przyjezdny otrzymuje każdej chwili za wyższą lub niższą opłatą wygodne i dostatnie pomieszczenie wraz z utrzymaniem. — Potrawy Ceny umiarkowane. — Przyjmuje również stołowników stałych. — Potrawy maćne, zdrowe i tanie. **SWÓJ DO SWEGO!** Uprasza się Szanownych Rodaków o liczne odwiedziny. **Jan Wilczyński.**

Znakomite farby „Bayer” do farbowania

jakichkolwiek materiałów z bawełny, jedwabiu, półjedwabiu i t. d. Może każdy to sobie zrobić w domu.

Issis Bicharol: Najlepszy środek przeciwko karapatom, (robactwo). **Certan Bayer:** Najlepsze lekarstwo przeciwko pluskwom i innym robakom. **Pyramides Matador:** znakomity środek do wytopienia moskitów.

Skład Carlos Luhm
Rua Riachuelo 52 — Kurytyba.

CASA METAL

CURITYBA, Rua 15 de Novembro 44 — Caixa Postal 140

Jose Hauer Junior & Cia.

Wielki skład żelaza i stali, w sztabach i w płytach, śrub gwoździ, rur, łańcuchów i innego żelastwa do wozów, **WSZELKIEGO RODZAJU RZEMIOSŁA I MASZYN.**

Oleje, szkła, drut gładki i kolczasty, maszyny rolnicze i t. d.

Nadchodzą codziennie transporty piługów.

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE MORSKIEJ ŻEGLUGI

„Chargeurs Reunis” „Sud Atlantique”

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszersza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospieszonymi, które odbywają podróże ze Santos do Fracji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzoneymi dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny trzeciej klasy. Podróż do Polski odbywa się ze Santos albo z Rio de Janeiro do Havre z Havre do Gdyni statkiem Polonez.

NAJBLIŻSZY ODJAZD DO EUROPY:

Z Santos Z Rio de Janeiro

„BELLE-ISLE” 20-go Października 21-go Października

„MOSELLA” 21-go „ 22-go „

„LIPARI” 30-go „ 1-go Listopada

„EUBEE” 8-go Listopada 9-go „

„MASSILLA” 13-go „ 14-go „

Sprzedaz biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii t. z. (bilietes de emadada) zajętawia i bliższych informacji udziela

Agent: **IGNACY KASPROWICZ**

Avenida Luiz Xavier N. 28 — Kurytyba.

CASA IDEAL

Rua Jose Bonifacio N. 9. — Curitiba.
OBSEUGA W POLSKIM JĘZYKU.

Wielki skład obuwa, pańczoch, gum, farb, szustów, cholewec i t. d. Wyrabi się trzewiki według najnowszej mody. Mamy też zawiaki staromodne które bardzo tanio nabyć można.

Filja Rua 15 de Novembro N. 31.

ZIARNO POLSKIE

po doświadczeniach, odbytych w 6 stanach Brazylii południowej i środkowej zostało uznane za najlepsze do tutejszych klimatów. Dlaczego? Bo pochodzi z Polski, gdzie klimat jest przejściowy, nie jednostronny, jak na zachodzie Europy. — **Kapusta polska ma głowy jak z żelaza.**

PAWEŁ NIKODEM — Skład nasion z Polski w Kurytybie, Parana, — Travessa Zacharias N. 5
Wysyłka nasion koleją lub pocztą do wszystkich miejscowości w Brazylii.

Companhia Carbonifera do Ribeirão Novo.

WENCESLAU BRAZ — RAMAL DO PARANAPANEMA.

Powyzsza spółka kopalni węglowej w Ribeirão Novo poszukuje górników, cieśli, slusarzy, robotników metalowych i wogole mocznych mężczyzn do roboty żrótozej w kamieniu. Wystarczy napisać list pod powyższym adresem albo głosić się osobiście do zarządcy kopalni: **Sr. Guilherme Moller em Wenceslau Braz.**

HOTEL CENTRAL

Curityba — Rua Ebano Pereira N 8.
PRZYJEZDZAJĄC DO KURYTYBY SZUKAJCIE NAJTANSZY HOTEL CENTRAL!

Płaci się dziennie za jedzenie tylko 6\$000. — Dobry pokój tylko 9\$000. — Pensjonisci płacą 150\$000, 120\$000 i 80\$000 miesięcznie. Bez pokoju 65\$000 i 100\$000. — Dostarcza się jedzenia do domów

Zakład Krawiecki

Jaóba Prokopiaka

Ulica Riachuelo N 28 — Kurytyba — Parana.

Zawiadamiam Szanowną Klientelę, że posiadam na składzie wybór **najlepszych i najmodniejszych materiałów krajowych zagranicznych.** Szanowni goście! przyjdźcie a przekonacie się że w dobre, ładne i tanie ubranie ubierzecie się.

Restauracja Polska w Iraty

KONSTANTEGO KOWALSKIEGO.

zaraz przy dworcu kolejowym za magazynem nr **Rua da Liberdade.** Przyjmuje na wikt, nocleg lub dłuższy pobyt. Obsługa sumienna. Rozmówić można się w języku polskim a także w brazylijskim, niemieckim, ruskim, rosyjskim. **CENY UMIARKOWANE.**